

Фонд
Президента
України

з підтримки освіти, науки і спорту

Система безпечного освітнього середовища в
Україні

Ольга Будник, Радник - Уповноважена Президента України
з питань Фонду Президента України з підтримки освіти, науки та спорту

ЗМІСТ

1. Огляд основних безпекових складових та проблем
2. Управління безпекою - зміни організаційної структури на різних рівнях
3. Ключові кроки впровадження
4. Безпечна інфраструктура закладів освіти
5. Система проведення безпекових навчання

1. ОГЛЯД ОСНОВНИХ БЕЗПЕКОВИХ СКЛАДОВИХ ТА ПРОБЛЕМ

Безпечне освітнє середовище передбачає

Безпечну інфраструктуру

Безпечне оточення

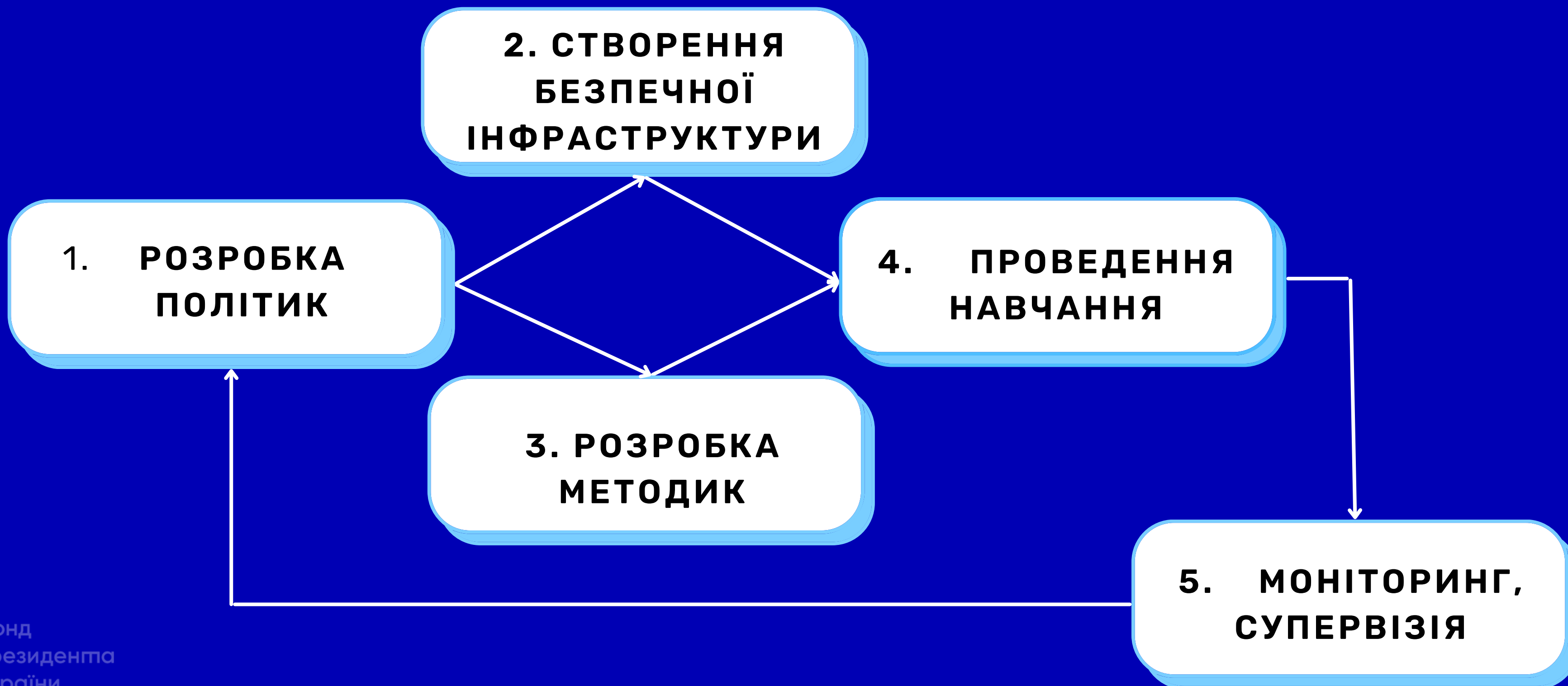
Управління безпекою

Основні типи проблем

- Неукомплектована безпечна інфраструктура
- Застаріла нормативно-правова база
- Низька інституційна спроможність закладів освіти у забезпеченні безпечного середовища
- Низький рівень знань та компетенцій щодо безпечної поведінки
- Обмежений доступ до послуг з охорони ПЗПС

Система безпекових заходів у сфері освіти

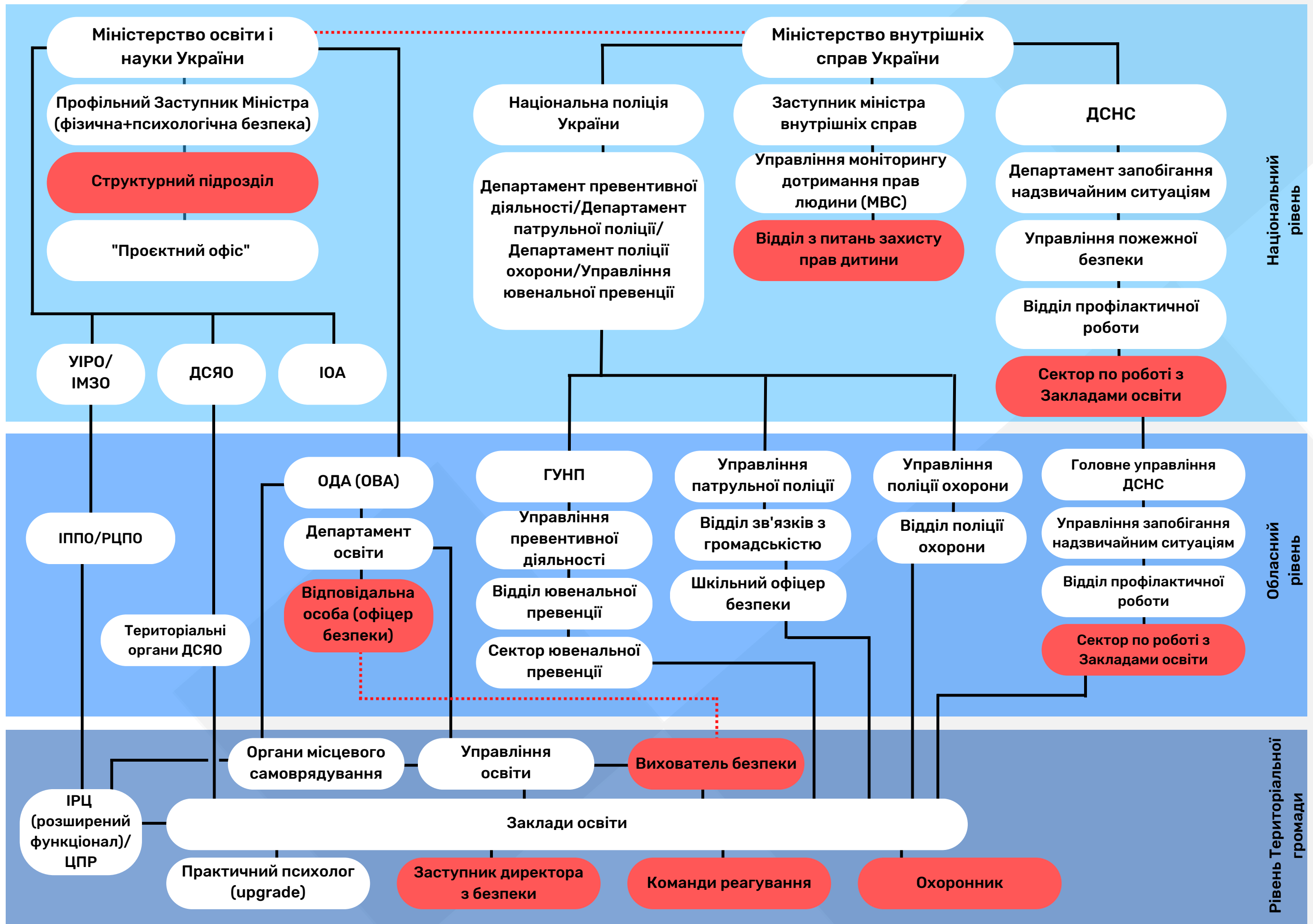
Система безпекових заходів у сфері освіти

№	ГРУПИ ЗАХОДІВ	ВІДПОВІДАЛЬНІ
1.	РОЗРОБКА ПОЛІТИК	Міністерство освіти і науки України (МОН), Міністерство внутрішніх справ України (МВС)
2.	СТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ	Заклади освіти
3.	РОЗРОБКА МЕТОДИК	Український інститут розвитку освіти (УІРО)
4.	ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАННЯ	Інститути післядипломної педагогічної освіти (ІППО)
5.	МОНІТОРИГ, СУПЕРВІЗІЯ	Інститути післядипломної педагогічної освіти (ІППО) Інклюзивно-ресурсні центри (ІРЦ)

2. УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОЮ - ЗМІНИ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ НА РІЗНИХ РІВНЯХ

Позначення
 ————— підпорядкування
 співпраця

МОДЕЛЬ КОМПЛЕКСНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ PSYCHO-SUPPORT+SAFETY+SECURITY+EMERGENCY

Центральний рівень

МОН

СТВОРЕННЯ:

- Профільного структурного підрозділу, що відповідає за безпеку в закладах освіти

Функції:

- Формування політик у сфері безпечного освітнього середовища

ДСНС

СТВОРЕННЯ:

- Сектору по роботі з закладами освіти

Функції:

- Методики створення та реалізації безпечної інфраструктури та навчання безпечної поведінки учасників освітнього процесу

УІРО

Зміни до статутної діяльності:

- Координація діяльності ІППО;
- Методичний супровід психологів ІРЦ;
- Супервізія;
- Забезпечення вертикальної взаємодії

Функції:

- Готує пропозиції до формування політик в сфері охорони психічного здоров'я та психосоціальної підтримки під час освітнього процесу (психологічна безпека);
- підготовка пропозицій до формування політик в сфері створення та реалізації безпечного освітнього середовища.

Обласний рівень (інституції)

ІППО

Підпорядкування:

- УІРО

Функції:

- Координація діяльності;
- навчально-методичний супровід;
- супервізія;
- професійний розвиток та підвищення кваліфікації психологів обласної мережі (ІРЦ) та закладів освіти.

ІРЦ

Підпорядкування:

- УІРО, ІППО

Функції:

- Оцінка та надання індивідуальної психологічної підтримки учасникам освітнього процесу;
- навчально-методичний супровід та супервізія психологів закладів освіти;
- міжсекторальне перенаправлення та координація;
- надання послуг з охорони ПЗПСП закладам освіти.

Обласний рівень (посадові особи)

Психологи в ІРЦ

Мають справу з:

- Освітніми процесами з точки зору особистості;
- Психологія навчання – методи та процеси навчання;
- Організаційні консультації для адміністрації та керівництва школи.

Функції:

- Індивідуальна та групова підтримка за умови перенаправлення;
- Навчання батьків;
- Психологічна та психодидактична діагностика;
- Постійна консультаційна робота з шкільними психологами, педагогами та адміністрацією;
- Лікування та консультування учнів та їх батьків;
- Навчання та керівництво спеціальною освітою;
- Супровід і підтримка в звичайних і екстрених ситуаціях

Офіцер безпеки

Підпорядкування:

- ОДА

Функції:

- координація
- супервізія
- оцінка
- моніторинг

Територіальний рівень - громади

Вихователь безпеки

Підпорядкування:

- підконтрольний - міській раді;
- підзвітний – ДСНС та ГУНП.

Функції:

- системний моніторинг стану реалізації норм безпечного освітнього середовища;
- розробка плану заходів щодо формування та реалізації безпечного освітнього середовища;
- взаємодія із профільними заступниками директорів шкіл - супервізія, координація;
- внесення пропозицій, рекомендацій керівництву закладів освіти щодо покращення стану пожежної та техногенної безпеки в закладах освіти.

Рівень закладу освіти

Заступник директора з безпеки

Підпорядкування:

- директору школи

Підзвітний:

- вихователю безпеки

Функції:

- забезпечення реалізації заходів для створення безпечної інфраструктури закладу освіти;
- забезпечення безпеки під час проведення масових заходів;
- приведення стану закладів освіти у відповідність до норм пожежної та техногенної безпеки, санітарних норм, стандартів кібербезпеки та безпеки харчових продуктів;
- визначення порядку дій при настанні НС;
- забезпечення інформування учасників закладів освіти щодо відповідних дій;
- проведення інформаційно-просвітницьких заходів для педпрацівників;
- ведення безпекового паспорту закладів освіти;
- організація та проведення заходів щодо цивільного захисту;
- підготовка та подання звіту щодо готовності закладу освіти до дій у НС.

Рівень закладу освіти

Шкілький ПСИХОЛОГ (UPGRADE)

Підпорядкування:

- підвищений до рівня заступника директора

Функції:

- індивідуальна та групова підтримка учасників освітнього процесу;
- консультації педагогічних працівників, керівників щодо педагогічної психології;
- консультації педагогічних працівників, керівників щодо виявлення ознак та алгоритмів реагування на прояви впливу стресових подій та факторів ризику;
- координація та перенаправлення у разі потреби в наданні індивідуальної психосоціальної підтримки або спеціалізованої допомоги;
- навчання педагогічних працівників методам базової соціальної підтримки та алгоритмам реагування;
- взаємодія з родинами для вибору оптимальних стратегій психосоціальної підтримки дитини;
- виявлення потреб, планування заходів з охорони ПЗПСП в закладі освіти, моніторинг виконання.

Рівень закладу освіти

Охоронник

Підпорядкування:

- заступнику директора з безпеки.

Функції:

- обстеження прилеглої території до закладу освіти та самого закладу освіти;
- швидке реагування на НС в межах території закладу освіти;
- забезпечення збереження майна;
- забезпечення контрольного-пропускового режиму в закладах освіти,
- організація безпечної евакуації.

Команди реагування

Склад:

- директор, заступник директора з безпеки, вчителі

Підзвітність:

- Директору

Функції:

- оперативне реагування при настанні НС;
 - забезпечують виконання протоколів безпеки та реагування;
 - проходять регулярні навчання
- *отримують доплати до посадового окладу.

Наказ для команд реагування, в якому потрібно передбачити:

- 1 керівника
- 2 хто забезпечує зв'язок між учасниками команди
- 3 психологічну підтримку
- 4 охорону
- 5 координатора ситуації на місці
- 6 зв'язок з батьками
- 7 першу допомогу
- 8 логістику
- 9 протоколювання

3. КЛЮЧОВІ КРОКИ ВПРОВАДЖЕННЯ

Ключові кроки для реалізації

1. Пропозиції до Концепції безпеки закладів освіти щодо психологічної безпеки - Затвердження Розпорядженням КМУ Концепції безпеки закладів освіти

2. План реалізації Концепції безпеки закладів освіти

3. Внести пропозиції до плану пріоритетних дій Уряду щодо реалізації Концепції безпеки закладів освіти

4. Доопрацювати організаційну структуру з представниками МОЗ, Мінсоц, Мінрегіон, асоціаціями міст та ОТГ.

5. Внесення змін в статутні документи УІРО щодо додаткових повноважень в контексті розробки методичних матеріалів для створення та реалізації безпечного освітнього середовища.

6. ІППО – законодавче врегулювання правового статусу (внести в загальну структуру відомчої підпорядкованості)

7. Зміни до Закону про Освіту (в т.ч. про команди реагування)

8. Визначення мапи потреб для донорських організацій.

4. БЕЗПЕЧНА ІНФРАСТРУКТУРА ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

Цивільний захист та техногенна безпека:

Наявність та готовність до використання за призначенням:

- захисних споруд цивільного захисту (укриття та їх укомплектування;
- систем оповіщення;
- індивідуальних засобів захисту органів дихання та зору. Відповідність цих засобів небезпечним речовинам, у зону ураження якими може потрапити заклад освіти;
- альтернативні джерела енергії (генератори, сонячні панелі).

Пожежна безпека

Наявність:

- вільних евакуаційних шляхів та виходів у будівлях, проїздів на території;
- автоматичних систем протипожежного захисту (сигналізація, оповіщення);
- первинних засобів пожежогасіння;
- джерел протипожежного водопостачання;
- справних електромережі та обладнання, блискавкозахисту.

Контроль доступу та перебування

- Огорожа;
- Система контролю доступу;
- Металодетектори;
- Відеоспостереження (внутрішнє/зовнішнє).

Охорона

- Тривожна кнопка виклику поліції;
- Сигналізація.

Прилегла територія

- Пішохідні переходи, дорожні знаки, світловідбивні елементи;
- Освітлення закладу освіти та прилеглої до нього території;
- Шкільні автобуси;
- Облаштування маршрутів слідування дітей до/з закладу освіти;

5. СИСТЕМА ПРОВЕДЕННЯ БЕЗПЕКОВИХ НАВЧАНЬ

Формування компетентностей безпеки в учасників освітнього процесу

- організація системного навчання учасників освітнього процесу діям в умовах надзвичайних ситуацій;
- впровадження соціально-емоційного навчання та здійснення інтеграції знань про психічне здоров'я в освітній процес та освітню діяльність;
- запровадження в освітній процес закладів освіти програм, спрямованих на формування у здобувачів освіти правової поведінки, запобігання конфліктів та правопорушень;
- запровадження обов'язкового підвищення кваліфікації, рівня обізнаності та підготовки педагогічних, науково-педагогічних та інших працівників закладів освіти з безпекових питань, питань базових психологічних втручань, основ психологічної самодопомоги та прав, свобод та обов'язків громадянина;
- навчання мають бути командні і крім теорії вчителі мають пройти практичні блоки та симуляції.

Базові компетенції для ключових ЦА

Цільова аудиторія	Компетенція		
	Педагогіка	Психологічна безпека	Безпека
Управлінський персонал		+	+
Педагоги	+	+	+
Діти		+	+
Силовики	+	+	взаємодія
Психологи		+	+

Модулі навчання

	Фізична безпека	Психологічна допомога	
У співпраці з ДСНС	1. Мінна безпека + повітряна тривога	5. Перша психологічна допомога, психо-травма, стрес, емоції	У співпраці з психологами
	2. Реагування в надзвичайних ситуаціях: <ul style="list-style-type: none">• "прильоти"• пожежа;• обвали;• повені;• терористична загроза;	6. Резильєнтність	
	3. Хімічна небезпека Ядерна, атомна небезпека Біологічна небезпека		
4. Домашнє насильство, торгівля людьми, наркоманія, кібербезпека, ПДД			

Потрібно розробити:

1. Протоколи безпеки, реагування

2. Програми навчань

3. Зміст теоретичної та практичної частини навчань

Наслідок для дітей: обізнаність, навички безпечної поведінки

1. Зміни до БЖД (вчителі)

2. Помаранчевий день (силовики + вчителі)

3. Виховні години (вчителі+ психологи)

Регіональні команди, навчені в Ізраїлі

1.	Київ	Управління+Нацпол+ІРЦ
2.	Житомир	ІППО+ІРЦ+Нацпол+ДСНС
3.	Суми	Департамент+Нацпол+ДСНС +ІППО
4.	Харків	Управління+Нацпол+ДСНС
5.	Одеса	ІППО+ІРЦ+Нацпол+ДСНС
6.	Тернопіль	Департамент+ ІППО+ІРЦ+Нацпол+ДСНС
7.	Львів	Департамент+ІРЦ
8.	Рівне	ІППО

Формуються 4 підгрупи:

- 1 Напрацювання типової освітньої програми для підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Педагогіка миру в умовах війни».
- 2 Визначення переліку доказового діагностичного інструментарію для практичних психологів, здійснення його валідизації і апробації, напрацювання проєктів протоколів реагування на надзвичайні ситуації в закладах освіти.
- 3 Напрацювання рекомендацій щодо супервізії для практичних психологів, психологів ІРЦ, заступників керівників закладів освіти, на яких покладено повноваження з питань безпеки, офіцерів безпеки в ОМС.
- 4 Доопрацювання організаційної структури системи безпекових заходів з членами робочої групи.

Потреби в додатковому фінансуванні

1) Структурний підрозділ в МОН, який буде відповідати за напрямок безпеки освітнього середовища

2) Розробка програми навчання для педагогічних працівників

3) Навчання Тренерів для масштабованих навчань шкільних психологів, педагогічних працівників та заступників директорів з безпеки

4) Проведення навчань для педагогічних працівників:
а) теоретична частина може бути в онлайні
б) практичні навчання на базі тренінгових центрів

5) Розробка та розповсюдження методичних матеріалів «Педагогіка війни»/ «Педагогіка миру під час війни»

6) Друк та поширення матеріалів для роботи з дітьми працівників силового блоку (допоміжні інтерактивні матеріали)

7) Облаштування «Класів безпеки»

8) Облаштування фізичного освітнього простору засобами безпеки

Контакт для запитань та пропозицій:
olga.budnyk@apu.gov.ua

ФОНД ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

створює можливості для
розвитку та підсилює українські
таланти